

NEZABUDNEM
NA LÁSKU

Mary Baloghová

Mary Baloghová
NEZABUDNEM
NA LÁSKU

Mary Balogh
Remember Love

By arrangement with Maria Carvainis Agency, Inc.
and P. & R. Permissions and Rights Ltd.

Translated from the English REMEMBER LOVE

Copyright © 2022 by Mary Balogh

All rights reserved

First published in the United States of America by Berkley,
an imprint of Penguin Random House LLC.

Translation © 2025 by Tamara Chovanová

Poetry translation © 2025 by Jana Kantorová-Báliková

Cover design © 2025 by Juraj Šramko

Cover Photo © 2025 by Ildiko Neer / Trevillion Images

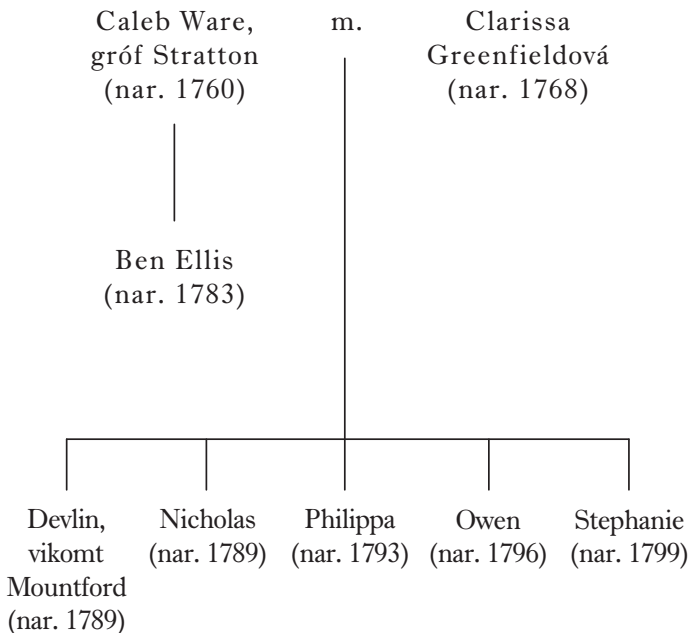
Slovak edition © 2025 by IKAR, a.s.

*Tento príbeh je fikcia. Všetky mená, postavy, miesta a udalosti sú
výplodom autorkinej fantázie alebo súčasťou vymysleného príbehu.
Akákoľvek podobnosť so skutočnými miestami, udalosťami a žijúcimi
či nežijúcimi osobami je náhodná.*

ISBN 978-80-575-0139-8

Rodina Warovcov z Ravenswoodu

PRVÁ ČASŤ

1808

1

RAVENSHOOD HALL V HAMPSHIRE, domov a hlavné sídlo celého radu generácií barónov a grófov Strattonovcov, bol pre väčšinu ľudí, ktorí žili v okruhu desiatich kilometrov od jeho impozantnej vznešenosti, stredobodom vesmíru.

Terajšieho grófa Caleba Wara, príťažlivého, energického, dobrosrdečného štyridsaťosemročného muža mali radi všetci, ktorí ho poznali, mnohí ho priam zbožňovali. V ranej mladosti si splnil povinnosť k rodine, titulu a komunite a oženil sa s krásnou, šarmantnou Clarissou Greenfieldovou, dcérou majetného statkára. Obaja boli vtedy mladí a prv než gróf dovърšil štyridsiatku, splodili troch synov a dve dcéry. Keď vyšlo najavo, že jeho lordstvo splodilo jedného syna ešte pred svadbou, ľudia to ohromilo, ale nezazlievali mu to, lebo sa zachoval slušne, priznal sa k nemu, a keď jeho matka tri roky po pôrode zomrela, ujal sa ho a s manželkou ho vychovávali s láskou takmer ako vlastného.

Ben Ellis, grófov nemanželský syn, mal teraz dvadsaťpäť rokov a bol správcom otcových obrovských statkov, rozhodol sa, že zostane doma a naučí sa spravovať statok od svojho starého predchodcu, hoci mohol ísť študovať do Cambridgea a zvoliť si inú kariéru. Keď starý správca odišiel do dôchodku, nastúpil na jeho miesto, otec dokonca trval na tom, že mu dá slušný plat, a po roku mu ho zvýšil.

Grófov najstarší vlastný syn Devlin Ware, vikomt Mountford, mal dvadsaťdva rokov. Pred rokom dokončil štúdium v Oxforde a vrátil sa domov, aby sa ujal povinností dediča. Našťastie s nevlastným bratom, ktorý prišiel do ich rodiny tri týždne po Devlinovom narodení, boli blízki priatelia a dobre spolu vychádzali.

Devätnásťročný Nicholas Ware, príťažlivý plavovlasý radostný mladý muž, výzorom aj povahou pripomínal otca – čoskoro mal nastúpiť do jazdeckého pluku, čo mu bolo súdené od narodenia. Tešil sa najmä na to, že sa aktívne zapojí do zápasu, lebo nepriateľstvo medzi Britániou a Francúzskom vedeným ťižiadostivým Napoleonom Bonapartom sa stupňovalo.

Lady Philippa Warová – pre rodinu a priateľky Pippa – mala pätnásť rokov a bleskovo sa menila z pekného dievčaťa na krásnu mladú ženu. Štíhla drobná blondínka plná života sa už nevedela dočkať ctiteľov a bálom – o tri roky bude debutovať počas spoločenskej sezóny v Londýne. Vtedy bude mať osemnásť. Zdalo sa jej to nekonečne ďaleko, no podľa jej mamy je to hneď za rohom...

Owen Ware mal dvanásť rokov. Jeho mama niekedy hovorila, že je z jednej štvrtiny milý chlapec, z troch štvrtín šibal. Po dosiahnutí dospelosti mal slúžiť cirkvi, ale obaja rodičia sa zhodli v názore, že cirkev si kolektívne s úľavou vydýchne, keď si zvolí inú kariéru – môže sa stať napríklad pirátom alebo vynálezcom nejakého mechanického zázraku, napríklad teplovzdušného balóna, zaletí ním do Ameriky, a prv než tam doletí, mama ošedivie.

Lady Stephanie Warová mala deväť rokov, všetci si ju veľmi obľúbili, hoci jej sa zdalo otravné, že je najmladšia z rodiny a všetci okolo nej – mama, otec, súrodenci, guvernanka aj pestúnka – ju uisťovali, že čoskoro stratí

bučľatú detskú tvár a postavu a zmení sa na vysokú, štíhlu krásavicu. Ešte stále je dieťa, hoci má už deväť rokov...? Kedy sa stane ten zázrak? A má ju rodina rada len preto, lebo je tučná, škaredá a každý ju ľutuje? Ale nesťažovala sa, nenariekala, lebo nikto z rodiny nikdy nefňukal, ani Ben, ktorý nebol celkom jej brat a nemal titul, hoci bol starší než Devlin. Stephanie chcela byť správnou členkou rodiny, všetkých mala veľmi rada. Najmä papa. A najmä – dosť nelogické – Devlina. Nie Owena, lebo ten bol nezbedník a hocikedy ju pochabo vystrašil, dával jej do gumákov žaby – akoby ich nepočula křkať, keď sa chceli dostať von – a do postele dlhonohe pavúky, tie vždy chytila holou rukou a preniesla ich do jeho izby. Taký to bol chlapec.

Ravenswood Hall v dávnej minulosti neraz rekonštruovali, prestavovali, pristavovali, dokonca ho takmer úplne zbúrali a znova postavili. Nové sídlo sa toľko ráz zmenilo, že hoci teraz, začiatkom devätnásteho storočia, to bola impozantná kamenná stavba, nedala sa označiť nijakým prívlastkom nejakého architektonického štýlu. Ešte vždy zostali prvky stredovekého predchodcu, bola takmer, ale nie celkom klasická, a skoro všetko medzi tými dvoma krajnosťami. Stavba nebola mimoriadne krásna, hoci väčšinu ľudí, ktorí ju poznali, by to tvrdenie prekvapilo. Pre nich to bol jednoducho Ravenswood, veľkolepé sídlo, okolo ktorého sa odvíjali ich životy.

Dobre ho poznali aj tí, ktorí nežili za jeho múrmi, lebo ho bolo jasne vidieť na druhej strane rieky, ktorá ho delila od dedinky Boscombe. Mnohé rezidencie sa skrývali za vysokými múrmi a hustými stromami, ale Ravenswood nie. Trávniky porastené stromami začiatkom jari doslova zaplavili krókusy a narcisy, trochu neskôr zvončeky a v lete i v jeseni rozličné lúčne kvety. Svah mierne stúpaj od kovovej brány a nízkeho zmachnate-

ného múrika na ravenswoodskej strane rieky až po priekopu s malou ohradou, ktoré z domu nebolo vidieť, ale bránili ovciam, aby zašli priveľmi blízko k domu, aby si pochutnávali na kvetoch v záhonoch a trúsili na pokose-nom trávniku bobky.

Prostredný blok domu obrátený na juh bol o poschodie vyšší ako zvyšná časť budovy a mramorové schody viedli stĺporadím s tesanou kamennou frízou k dvojkrídlovým dverám vedúcim do veľkolepej vstupnej haly. Mohutné východné a západné krídla po oboch stranách prostredného bloku mali vpredu na vrchole dosť nesúrodé osemhranné obytné vežičky. Istý návštevník ich prirovnal k cibuliam – nemyslel to lichotivo – a podotkol, že kazia klasickú krásu priečelia, ktorú by inak ponúka-lo svetu. Svet s ním nesúhlasil. Mladým ľuďom, ktorí žili v tom sídle alebo tam prišli na návštevu, sa vežičky páčili. Do okien s výhľadom na všetky strany prenikalo dosť slnečného svetla, ktoré ich vyhrievalo. Boli to skvelé herne, študovne a romantické kútiky, hoci všetky tri funkcie naraz neplnili.

V prostrednom bloku boli rodinné izby a nad nimi spálne. V západnom krídle sa nachádzali spoločenské miestnosti vrátane obrazovej galérie, plesovej sály, veľkej jedálne a prijímacích salónov rozličných veľkostí. Vo východnom krídle boli na prízemí kancelárie, nad nimi hosťovské izby a na samom vrchu detská izba a študovňa a grófka sa občas rétoricky pýtala – neadresovala to nikomu konkrétnemu –, či to bol nápad. V severnom krídle bol prístrešok pre koče a nad ním izby sluhov.

V strednej časti domu sa rozprestieralo nádvorie – z každého krídla naň viedli dvere. Po oboch stranách mramorových schodov v južnom krídle sa nachádzali dva nádherne tesané kamenné klenbové vchody a široké tunely. Nádvorie vždy vyzeralo pekne, trávniky zdo-

bili kvetinové záhony, ružový sad a v strede fontána. Po obvode viedli kryté kolonády.

Severne od domu stáli na jednej strane stajne a výbehy pre kone, na druhej strane sa zelenali zeleninová a bylinková záhrada.

Park sa ťahal niekoľko kilometrov na východ aj na západ, trávniky, kde-tu kvetinový záhon alebo hájik, cestičky na jazdu na koni alebo na prechádzku, cesty pre koče. Kedysi sa pred domom nachádzala okrasná záhrada s geometricky presnými štrkovými chodníkmi, so žiarivými voňavými kvetmi a bylinkami so starostlivo zladenými farbami a arómami, precízne strihané živé ploty lemovali záhony. Tú záhradu zrušil v minulom storočí starý otec terajšieho grófa, lebo radšej sa díval zo salóna alebo zo spálne na pokojnejší idylický výjav. To on dal vybudovať priekopu a plot a vďaka nemu sa na lúke pásli ovce. Okrasnú záhradu nahradil trávnik, zopár záhonov a dômyselne vysadené stromy.

Na svahu hore na západ od sídla, kúsok od domu, stál pavilón, ktorý mal pripomínať grécky chrám – otvorený priestor s pohodlnými stoličkami a lavičkami. Z pavilónu bol výhľad na všetky strany: na rieku a dedinu, na trávnatú plochu parku, ktorá vyvolávala pokoj v duši, na dlhé jazero na západ. Na ostrovčeku kúsok od brehu jazera stál iný kamenný pavilón, podobný tomu na kopci, len menší – využívali ho na rozličné účely. Najčastejšie poskytoval prístrešie hudobníkom, ktorých grófka v lete rada pozývala, aby zabávali hostí; na člnoch ich prepravili na ostrov, aby si vypočuli hudbu, vychutnali šampanské a sladké i slané lahôdky. Niekedy hrali väčšiemu publiku rozloženému na brehu väčšie orchestre, ale pri tých príležitostiach hudba tvorila len pozadie k rozhovorom a smiechu a hostia si užívali vzájomnú spoločnosť a krásne prostredie.

Na východ od domu sa rozkladali kopcovité polia a dlhá, rovná topoľová aleja. Topole stáli po oboch stranách cesty ako vojaci na prehliadke. Po krajoch stáli v pravidelných rozostupoch lavičky, aby si oddýchli tí, ktorí sa neponáhľali dostať na koniec. Ale na tom konci stál impozantný sklený letohrádok, kde sa dalo posedieť za teplého letného alebo aj daždivého dňa, ak človeku neprekážalo, že zmokne cestou tam aj naspäť. V diaľke za letohrádkom sa reťazili dlhé vršky, ktoré oddeľovali grófove pozemky od pozemkov sira Ifora Rhysa. Chodníček, ktorý viedol navrch a dolu, využívali ľudia, ktorí mali radi pohyb, ale aj jazdci na koňoch. Niekedy sa odvážil na ten úzky chodníček aj jazdec na dvojkoľesovom koči, ak si chcel vychutnať dobrodružnú jazdu a pohľad na strmé svahy, ktoré na mnohých miestach vyvolávali úžas.

Celkovo vzaté Ravenswood bol určite jedným z najkrajších veľkých panstiev v Anglicku. Aspoň tí, ktorí žili v jeho okolí, tomu verili, keďže väčšina z nich nevidela veľa iných panstiev alebo nevideli nijaké iné.

Aké pekné, šťastné miesto.

Gróf a jeho rodina si nenechávali dom ani park výlučne pre svoje potešenie, ani pre potrebu iných členov warovskej rodiny, ktorí žili nablízku, ani pre potrebu grófkinej rodiny Greenfieldovcov. Warovci z Ravenswoodu boli veľkorysí. Dva razy do týždňa, v lete aj častejšie, bola brána otvorená a každý mohol prejsť po moste cez rieku a vychutnať si pokoj, ktorý park ponúkal, hoci všetci chápali – nemuselo to byť napísané na tabuli pred bránou –, že rodina potrebuje v okolí domu súkromie.

No rodina neraz privítala návštevníkov aj v dome a blízkom okolí, často pravidelne každý rok. Napríklad popoludní na Štedrý večer sa konal pre deti z okolia večierok a na druhý sviatok vianočný večera a bál pre

dospelých. Na svätého Valentína sa konalo obľúbené hľadanie pokladu a potom piknik pri jazere, ak to počasie dovolilo. Samozrejme, v polovici februára to počasie vždy nedovolilo, a keď sa piknik nemohol konať, oslavu nezrušili, len sa oslavovalo dnu, na hľadanie pokladu využili všetky štyri krídla a neskôr všetkých pozvali na čaj do dvoch priľahlých salónov.

V plesovej sále sa často konali aj dedinské tancovačky, lebo keď prišli všetci – a často prišli všetci –, spoločenské miestnosti v hostinci nestačili, nedalo sa tam tancovať. Neraz sa v sídle konali aj školské akcie, aj divadelné predstavenia, lebo do školskej učebne sa nezmestil neobmedzený počet rodičov, starých rodičov, tiet, strýkov, bratancov a sesterníc.

Ale každoročne sa všetci najviac tešili na veľkú slávnosť, ktorá sa konala v poslednú júlovú sobotu. Trvala celý deň a začínala sa o desiatej predpoludním vikárovou modlitbou, zborovým spevom a tancom okolo mája – skupina mladých ľudí sa stretávala raz za dva týždne celý rok, naučili sa nové zostavy a nacvičili si kroky. Na túto príležitosť vždy postavili na trávniku pri jazere máj.

Po úvodnej ceremónii nasledoval obed pod holým nebom a popoludní rozličné aktivity pre všetkých. Ľudia každého veku a záujmov mohli súťažiť – ženy v čipkovaní, muži v rúbaní dreva a deti v behu. Boli tam stánky, kde človek mohol minúť svoje ťažko zarobené peniaze na rozličné frivolnosti alebo sladkosti, alebo skúšať šťastie v hode guľou či šípok na údajne pripevnené predmety, ktoré mali nepríjemnú vlastnosť, že sa pohli alebo zohli, len čo sa ich niekto dotkol. Vždy tam prišla aj veštkyňa a portrétista a každý rok pribudli jedna-dve atrakcie. Vlni prišiel žonglér, ktorému nespadla ani jedna farebná palička, ani horiaca fakľa. Grófká odmeňovala víťazov stužkami, gróf im srdečne potriasol rukou.

A potom sa konal veľkolepý piknik pri jazere, v pavilóne na ostrovčeku vyhrával orchester a všetci tvrdili, že na obed sa najedli do prasknutia – a potom zhlkli všetko, čo bolo rozložené na stoloch, lebo ravenwoodska kuchárka varila tak dobre, že sa tomu nedalo odolať.

Ale tým sa slávnosť nekončila – keď sa návštevníci najedli do sýtosti, tí, ktorí bývali blízko, sa bežali domov umyť a prezliecť do večernej parády, tí, čo nebývali blízko, sa utiahli do vyhradených hosťovských izieb, aby sa nachystali na večerný bál a – áno – na neskorú večeru. Tí, ktorí mali malé deti a nemal pri nich kto doma zostať, nemuseli vynechať zábavu. Pestúnky a slúžky sa ponúkli – za štedrú finančnú odmenu –, že deti postrazia v detskej izbe, tie najmenšie uložia do postieľok alebo do kolísky, niekedy aj po dve, po tri, kým sa ich rodičia budú zabávať.

Ludia sa celé týždne na tú slávnosť tešili. Mnohí úzkostlivo pozerali na západnú oblohu, akoby mohli privolať pekné počasie. A možno aj mohli, lebo takmer nikto sa nepamätal, že by slávnosť museli zrušiť pre dážď – čo bolo vzhľadom na nepredvídateľné anglické letá pozoruhodné.

Tento rok sa už ľudia začali tešiť. Grófká Strattonová, usporiadateľka slávnosti, už začala plánovať s veľkou skupinou pomocníkov – vrátane jej detí, no nie manželka. Gróf Stratton sa manželke zväčša vyhýbal, lebo organizovanie spoločenských akcií bola úloha žien – aspoň mu to vždy pripomenula, keď sa do toho pokúšal zamiešať. Napríklad tento rok susedom v hostinci impulzívne navrhol, že by sa počas slávnosti mohlo konať aj čosi nové – boxerské zápasy! Aby sa muži mali na čo pozerať, aj aby mohli súťažiť.

Jeho návrh privítali v hostinci s hlasným jasotom

a pripili si na to pivom, no grófka nebola práve nadšená, keď jej manžel prišiel domov a navrhol takú aktivitu. Bez diskusie to odmietla. Podotkla, že určite by pri tom tiekla krv, a to by sa na slávnosti nikomu nepáčilo. Okrem toho boxerské zápasy by odlákali všetkých mužov a ženy a deti by sa museli baviť samy.

Ženy by to nepotešilo.

„Vážne, Caleb,“ pokrútila hlavou, no usmiala sa, keď videla jeho skrúšený výraz, „nechajte všetko na mňa, prosím vás.“

A rád ju poslúchol, aj keď vedel, že zopár mužov v dedine bude sklamaných. Samozrejme, on mohol počas jarných mesiacov sledovať boxerské zápasy, koľko chcel, no iní muži nemohli.

Gróf Stratton chodil vždy na jar do Londýna na zasadanie parlamentu – vtedy prebiehala aj spoločenská sezóna, na ktorú sa zišli v meste príslušníci smotánky a užívali si ju pár mesiacov po Veľkej noci, chodili na večierky, bály, koncerty, soirée a iné spoločenské akcie... Grófka sa na nich až tak často nezúčastňovala, radšej zostávala v Ravenswoode s deťmi, priateľmi a so susedmi, len raz, dva razy si odskočila do mesta, aby sa zúčastnila na niektorej zvláštnej udalosti a pochodila obchody na Bond Street a Oxford Street, obzrela si najnovšiu módu a jej manžel zatiaľ sedel v Snemovni lordov.

Obom to vyhovovalo a susedia ich nekritizovali. Grófa obdivovali, že si bez sťažností plní povinnosti, a grófkou chválili, že zostáva s deťmi na vidieku, kde mohli pobeťovať na čerstvom vzduchu, veru, taký vzduch by v meste nemali. Hoci sa každý rok na pár mesiacov museli odlúčiť, všetci pokladali grófa a grófkou za srdečných, šarmantných ľudí a ich rodinu za šťastnú.

Kým grófka mala plné ruky práce s prípravami slávnosti, gróf chodil po farmách, ktoré bezchybne viedli

Ben Ellis a Devlin, navštevoval susedov, vypočul si, čo majú nové, a hoci toho nebolo veľa, rozprávači sa usilovali tváriť, akoby mali noviniek neúrekom. Rád si vypočul ich historky, zjedol ponúknutý koláč, popíjal pivo, keď nebol iný nápoj, niekedy aj čaj. A navštívil všetkých bez ohľadu na vek a spoločenské postavenie. Navštívil svojich príbuzných aj sira Ifora a lady Rhysovú, aj kováča vo vyhni a jeho manželku, aj jeho svokru. Navštívil doktora, slobodného muža, ktorého poznal od detských čias, aj svoju starú pestúнку, ktorá teraz žila na dôchodku v dedine so svojou praneterou. Dokonca zašiel aj k vdove pani Shawovej, ktorá sa nedávno prisťahovala do dediny a susedia sa k nej správali s odstupom, lebo o nej nevedeli nič, len to, že jej manžel, dôstojník Výcho-doindickej spoločnosti, padol v boji počas vojny v Indii.

Gróf každého uisťoval, tak ako každý rok, že táto letná slávnosť prekoná všetky predchádzajúce, lebo jeho manželka ju plánuje ešte starostlivejšie než predtým. Nikto nesmie ani pomyslieť na to, že by neprišiel. Keby zostal doma, gróf poňho príde osobne. Nie, aby hovorili, že ich nevaroval.

Ale na slávnosť sa všetci chystali. Tešili sa na ňu ako na vrchol leta, možno celého roka, a usmiali sa, keď im pohrozil, hoci to nebolo treba – očividne žiaril od hrdosti, aká je jeho manželka šikovná a starostlivá.

2

NIEKTO VŠAK ČAKAL na ravenstovskú slávnosť dychtivejšie než iní – bola to Gwyneth Rhysová, dcéra sira Ifora a lady Rhysovej. Sir Ifor bol pôvodom aj výchovou Walesan a titul, pozemky aj majetok zdedil

po strýkovi, ktorý sa nikdy neoženil. Vtedy mal sir Ifor pozemky vo Walese a jeho mladší brat nemal nijaké pozemky, len rozrastajúcu sa rodinu, ktorú musel živiť. S vedomím a so súhlasom manželky predal pôdu aj dom bratovi za päť guineí a presťahoval sa s ňou a malým synom do Anglicka. Na druhý rok sa narodila Gwyneth.

Sirovi Iforovi chýbal Wales, mal tam širokú rodinu a veľa priateľov a v rodnej krajine žil zaujímavým životom. Aj on chýbal Walesu, aspoň jeho juhozápadnej časti, kde vyrástol. Bol totiž nielen spoločenský, dobrosrdečný džentlmen, ale aj talentovaný, preslávený organista, navyše aj spevák a dirigent. Hudbu mal v srdci, tak ako mnohí iní Walesania, samozrejme, aj Walesanky. Ale lásku k hudbe a talent si priniesol do Anglicka. Keď zistil, že v okruhu niekoľkých kilometrov nie je nijaký dobrý organ, kúpil ho a dal nainštalovať v dedinskom kostole, kde hrával počas nedeľných omší aj pri iných príležitostiach.

Zdedil chlapčenský zbor a cvičil s ním dovtedy, kým chlapi nespievali ako anjeli, nie ako tlupa roztrpčených vrčiacich uličníkov, ktorí by nespoznali melódiu, ani keby im zunela rovno pri uchu. Zakrátko pripojil k chlapcom aj zopár dievčat, i keď postaršiemu vikárovi sa to nepáčilo. Sir Ifor naňho chvíľu hľadel, potom to vzdal, nechcel sa dať zatiahnuť do hádky o nižšom postavení žien v cirkvi. Prchkým Walesanom treba vyhovieť, vysvetlil údajne delegácii starejších, ktorí ho navštívili a spochybňovali jeho rozhodnutie. Sir Ifor cvičil aj čisto ženský zbor, zmiešaný zbor a príležitostne všetkých spolu. Zatiaľ sa mu nepodarilo dať dokopy dosť mužov, aby tvorili samostatný zbor, hoci nadšene opisoval mužské zbory vo Walese.

Väčšina obyvateľov Boscombu a okolia pokladala sira

Ifora Rhysa za miestny poklad. Pretože každý, kto vstúpil do zboru – bože dobrý, ešte aj chlapci – rád chodil na nácvičky. Sir Ifor ich všetkých rozosmieval, presvedčil ich, že vedia spievať, hoci sú vo veľkej nevýhode, lebo sú Angličania. A keď skutočne nevedeli spievať – koniec koncov niektorí ľudia nemajú sluch –, nedalo sa nič robiť, nechal ich spievať aj tak.

Ľudia si nevážili iba sira Ifora. Lady Rhysová – pre manžela a blízkych priateľov Bronwyn – mala krásny soprán a Idris mal príjemný tenor. Gwyneth iné sopránistky označili za zriedkavú Walesanku, ktorá nevie spievať, ale keď trochu vyrástla, ukázalo sa, že má sýty alt. Okrem toho bola skvelá harfistka, hoci ju ľudia nepočuli hrať tak často, ako by sa im páčilo, lebo ten nástroj bol veľký a ťažký. Nemohla ho prenášať na improvizované koncerty, ktoré sa konali na súkromných večierkoch.

Našťastie pre všetkých v okolí sir Ifor nikdy neprejavil úmysel vrátiť sa do svojho pôvodného domu, ten mu už nepatrilo. Svoj anglický dom nazval *Cartref* – po walesky to znamenalo domov, a aj ním bol preňho aj pre Bronwyn. Okrem toho Wales nebol ďaleko a mohli sa tam kedykoľvek vybrať, hoci cesty boli hrozné. A aj tam chodieval. Každé leto tam strávil s rodinou pár týždňov.

Krátko po Veľkej noci Gwyneth oslávila osemnásť narodeniny. Už nebola dievča, ale žena a nevyhnutne myslela na budúcnosť, teda na lásku a manželstvo. Niežeby na to predtým nemyslela... Tak ako väčšina jej priateľiek už ako dvanásťročná, možno aj skôr, snívala o chlapcoch a šťastí na večné veky, no teraz to bolo iné. Už mala osemnásť a všetci od nej čakali, že bude myslieť na dvorenie a manželstvo. Mladí muži, ktorých poznala, a bolo ich v okolí dosť, si ju začali so záujmom obzerať,

aj ona ich. Vlni v lete, hoci vtedy mala len sedemnásť, zopár mladých susedov a priateľov jej strýka a tety, ako aj príbuzní vo Walese, na ňu pozerali so záujmom ako nikdy predtým. Aj ona sa na nich dívala s vedomím, že už to nie sú chlapi, ale mladí muži. V niektorých prípadoch príťažliví mladí muži.

Ale mala istý problém, možno dva.

Jeden z tých mladých mužov bol Nicholas Ware, druhorodený syn grófa Strattona, o rok starší než ona. Skutočne krásny muž, hoci si to všimla iba nedávno. Dovtedy to bol len jej najlepší priateľ, dobrosrdečný, spoločenský a veľmi obľúbený medzi jej priateľkami, ktoré tvrdili, že sa im vždy rozbuši srdce, keď na ne čo len pozrie. S nikým však neflirtoval a možno si ani nevedomoval, ako pôsobí na mladé ženy v okolí.

Nicholas bol odnepamäti Gwynethin priateľ. Dokonca bližší priateľ než väčšina jej priateľiek, ktoré ako dospievajúce dievčatá nemohli chodiť na návštevy, kedy chceli, a aj keď prišli, museli zostať v salóne s dospelými alebo aspoň na ich dohľad a správať sa spôsobne ako mladé dámy.

Nicholas často chodil na koni do Cartrefu – lákala ho Gwynethina spoločnosť. V detstve trávili celé hodiny hrami na chytačku a schovávačku, skákali cez švihadlo, lozili po stromoch a naháňali ovce – hoci to posledné mali prísne zakázané, a ak ich pri tom prichytili, vyhrešili ich. Viedli dlhé rozhovory, smiali sa, občas sa aj hašterili. Gwyneth jazdila s ním – najprv na poníčkovi pod dozorom koniara, potom na vlastnom koni, sediac v dámskom sedle, ktoré neznášala, niekedy bez sedla alebo obkročmo, keď ju nevidel koniar.

Nicholas za ňou často chodieval, aj keď bol starší a nesedel v škole. Rozprávali sa a rozprávali, v lete sedeli na strome, v chladnejšie dni zavretí v salóne. Hovorila mu,

aká slobodná sa cítila vo Walese, keď mohla so sesternicami, s bratancami a ich priateľmi pobehovať po širokých piesčitých plážach, loziť po útesoch, dokonca plávať v mori a ponárať sa pod spenené vlny. On sa jej sťažoval, že škola je hrozne otravná, učitelia sú tyrani a starší chlapci šikanujú mladších, ale on im s radosťou vzdoruje. Dokonca jej porozprával o dievčatách, ktoré občas s priateľmi navštevoval, hoci v škole sa cítil ako v kláštore, a keď sa s nimi rozprával, sklamalo ho, že sa len hlúpo chichocú.

Gwynethine priateľky jej závideli, lebo Nicholas Ware nevenoval pozornosť nijakej inej, len jej. Ale Gwyneth ho brala tak trochu ako Idrisa. Teda ako brata, len čosi viac. Niekedy sa chcela naňho dívať ako jej priateľky, a aj sa jej to na chvíľu podarilo. Bol krásny a plný života, ako objekt romantických snov, no potom akoby zaostřila pohľad a videla len svojho priateľa Nicka.

Dosť ju to hnevalo.

Na večierkoch a koncertoch si zvyčajne prisadol k nej, možno preto, lebo sa mu s ňou ľahko rozprávalo a mali rovnaký zmysel pre humor. Na tanečných zábavách ju vždy pozval do tanca ako prvý – pravda, keď jej už dovolili tancovať. Ak bolo chladno alebo pršalo, často sa celé hodiny zabávali spevom – spievali duetá, zatiaľ čo hrala v salóne na spinete alebo harfe. Niekedy za nimi prišiel jej otec a poznamenal, že dueto sa má spievať spolu, harmonicky, nemali by to byť preteky, kto skončí skôr.

Občas s Nicholasom spievala na spoločenských udalostiach, kde sa od hostí čakalo, že predvedú talent, aj keď veľmi skromný. Gwyneth si postupne uvedomila, že ich vnímajú ako pár, potenciálnych manželov, hoci Nicholas zakrátko odíde a bude sa venovať vojenskej

kariére. To vedomie ju trochu znepokojovalo, lebo to nebola pravda, navyše jej to škodilo, lebo to mohlo odráďzať iných ctiteľov.

Najmä Devlina Wara, vikomta Mountforda, najstaršieho syna grófa Strattona. Teda, najstaršieho vlastného syna, Nicholasovho brata. Celý život alebo, lepšie, asi od dvanástich rokov, doňho bola hlboko, beznádejne, vášnivo zaľúbená.

Žiaľ, Devlin akoby ani nevedel, že Gwyneth existuje.

Bol od nej o štyri roky starší. Keď bola mladšia, štyri roky sa jej zdali veľa. Chodieval do Cartrefu takmer rovnako často ako Nicholas, ale trávil čas s Idrisom, ten bol jeho najlepším priateľom a bol mu vekovo bližší. Ona preňho nebola zaujímavejšia ako pavúk na stene, možno ešte menej. Ale aj tak sa tešila z jeho návštev, len nebola rada, keď s Idrisom niekam odišli. No často mohla ticho sedieť v kúte, so sklonenou hlavou, a tváriť sa zaneprázdnená, zatiaľ čo oni sa rozprávali – o knihách, škole, hudbe a náboženstve. Devlin bol veľmi vážny chlapec, iný než jeho mladší brat, ale rada ho počúvala. Mal pevné názory a vedomosti, ktorými ich vedel podporiť, no vždy si pozorne vypočul iný názor a niekedy uznal, že je opodstatnený. Mnohí ľudia to nevedeli uznať, väčšinou zdanlivo pozorne počúvali, no ledva čakali, kedy budú môcť vysloviť svoj názor. Málo ľudí vedelo počúvať.

Keď Gwyneth dospela, vekový rozdiel sa jej už nezdal taký výrazný, hoci pre Devlina Wara bola stále neviditeľná. Niežeby sa usilovala zviditeľniť, lebo vždy keď prišiel, zmocnili sa jej rozpaky a ostýchavosť. Pôso-bil veľmi vážne, inteligentne a zrelo, mal titul a jedného dňa mu bude patriť Ravenswood. A zdal sa jej úžasný, hoci nenápadnejší ako Nicholas alebo ich otec. V skutočnosti keď ľudia rozprávali o warovských mužoch, s ob-